

KONAKLAMA VERGİSİ HAKKINDA KISA BİR DEĞERLENDİRME

A BRIEF REVIEW OF THE OVERNIGHT ACCOMMODATION TAX

Hakemli Makale

Ertuğrul AKÇAOĞLU*

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	389
I. GENEL OLARAK KONAKLAMA VERGİSİ	390
II. TÜRKİYE’DE KONAKLAMA VERGİSİNİN GELİŞİM SÜRECİ	393
III. TURİZM PAYI	395
IV. KONAKLAMA VERGİSİ’NİN ÖZELLİKLERİ	396
DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	401
KAYNAKÇA	402

ÖZ

TBMM 2019 senesi içinde turizm sektörünü ilgilendiren bir yeni vergi ile bir yeni fon ihdas etti. Bu yazıda Aralık 2019’da hukukumuza giren “konaklama vergisi” ve bu vergiyle ilişkili olduğu ölçüde, Temmuz 2019’dan beri var olan “turizm payı” ele alınmakta; konaklama vergisi temel unsurları bakımından kısaca incelenmekte ve değerlendirilmektedir. Konaklama vergisinin yurt dışındaki benzerleri ile mukayesesi yapılmakta, özellikleri ortaya konulmakta ve turizm sektörü üzerindeki olası etkilerine değinilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Konaklama vergisi, turist vergisi, turizm payı.

ABSTRACT

In 2019, Turkish Parliament passed two acts regarding a new tax and a new surcharge concerning the tourism sector. This article briefly examines and evaluates the “overnight accommodation tax” that entered to Turkish tax system in December 2019 in terms of its fundamental elements, as well as the “tourism surcharge” that has existed

---

DOI: 10.32957/hacettepehdf.736253

Makalenin Geliş Tarihi: 12.05.2020

Makalenin Kabul Tarihi: 01.07.2020

* Hacettepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mali Hukuk Anabilim Dalı Öğretim Üyesi. E-posta: ertugrul@hacettepe.edu.tr.

ORCID: 0000-0002-7324-3500.

Makalede yer verilen tüm internet kaynakları 9 Mayıs 2020 itibariyle günceldir.

Bu makale konusunun araştırma ve makalenin yazım süreçlerinde Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi’nin araştırma ve yayın etiği ilkelerine uyduğumu beyan ederim.

since July 2019 with regards to its relevance with the overnight accommodation tax. The article compares the accommodation tax with its counterparts abroad; assesses its characteristics and briefly addresses its possible effects on the tourism sector.

Keywords: Overnight accommodation tax, tourist tax, tourism surcharge.

GİRİŞ

7 Aralık 2019 günü Resmî Gazete’de yayımlanan 7194 sayılı Kanun¹ mevcut vergi kanunlarında pek çok değişiklik yapmasının yanı sıra vergi sistemimize bazı yeni vergiler de ekledi. Bunlar, “Dijital Hizmet Vergisi”, “Değerli Konut Vergisi” ile bu yazının konusunu oluşturan “Konaklama Vergisi”dir.

7194 sayılı Kanun, 4. bölümünde yer alan 9. maddesi ile 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu’nun 2. kısmının 2. bölümünü “Konaklama Vergisi” olarak yeniden adlandırdı ve mülga 34. maddesini yeniden düzenleyerek adı geçen vergiyi ihdas etti. Bu verginin esasen 1 Nisan 2020’de yürürlüğe girmesi öngörüldüyse de tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınının Mart ayı başında ülkemizi de etkilemeye başlaması üzerine, alınan ekonomik tedbirler kapsamında, verginin yürürlüğü 1 Ocak 2021’e ertelendi.²

Konaklama vergisi, bu yazının müellifi gibi, turizm sektörü içinde yer almayanlar için yeni bir vergi olabilir. Ancak, aslında hem dünyada pek çok örneği olan hem de uzun süredir ülkemizin gündeminde olan bir vergi olduğunu ifade etmek gerekir. Kaldı ki, konaklama vergisi konusu itibariyle yalnız da değildir. Bu verginin sistemimize girmesinden altı ay kadar önce, 15 Temmuz 2019 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 7183 sayılı Kanunla,³ “Turizm Payı” adı altında bir yeni mali yükümlülük daha sistemimize girmişti. 1 Ekim 2019’da yürürlüğe giren turizm payını da konaklama vergisi ile birlikte kısaca ele almak konunun bütüncül bir şekilde kavranabilmesi için gereklidir.

---

¹ TBMM, 7194 sayılı, Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 7 Aralık 2019 (Resmî Gazete, Sayı: 30971), <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/12/20191207-1.htm>

² TBMM, 7226 sayılı, Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 26 Mart 2020 (Resmî Gazete, Sayı: 31080 - Mükerrer), m. 51, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/03/20200326M1-1.htm>

³ TBMM, Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun, 15 Temmuz 2019 (Resmî Gazete, Sayı: 30832), <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/07/20190715-1.htm>

Vergi ve paya ilişkin düzenlemelere değinmeden önce, dünyadaki konaklama vergisi örneklerine ve ülkemizdeki yasalaşma sürecine de kısaca bakmak, konunun bütüncül bir şekilde ele alınabilmesi bakımından yararlı olacaktır.

I. GENEL OLARAK KONAKLAMA VERGİSİ

Öncelikle, daha genel bir kavram olarak turizm ya da turist vergisini anmak gerekir. Zira konaklama vergisi dünyada turist ya da turizm vergisi olarak adlandırılan bir vergi türünün bir görünümü olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı kapsamda, adı şehir vergisi, otel vergisi, kültür vergisi, yatak vergisi olan benzer başka vergiler de bulunmaktadır.⁴

Avrupa Tur Operatörleri Ticaret Birliği ETOA'nın derlediği bilgilere göre Avrupa Birliği üyesi 28 (27)⁵ ülkeden 19'unda turizm vergileri yürürlüktedir.⁶ Örneğin Avrupa'da en çok turist çeken üç ülke olan Fransa, İspanya ve İtalya'da durum şöyle görünmektedir:

Fransa'da 1910 yılından beri "*taxe de sejour*" denen, adını dilimize "konaklama vergisi" ya da "ziyaret vergisi" diye çevirebileceğimiz bir vergi bulunmaktadır.⁷ Bu vergi otel, turistik tesis yöneticileri tarafından müşterilerin konaklama bedellerinin kişi başına %1'i ile %5'i arasındaki bir oranda tahsil edilmekte ve belediyelere ödenmektedir.⁸ Bu vergi ile amaçlanan şehirlerin turizm nedeniyle oluşan masraflarını karşılamak, turistik

⁴ BOZDOĞANOĞLU, Burçin, "Konaklama Vergisi Uygulaması ve Türkiye'de Uygulanabilirliği", **Maliye Dergisi**, Yıl: Ocak-Haziran 2013, Sayı: 164, s. 132 vd.

⁵ Bilindiği üzere, Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılmasından (Brexit) sonra AB'nin üye sayısı 27'ye inmiştir.

⁶ EUROPEAN TOURISM ASSOCIATION (ETOA), **ETOA's 2019 Review of European Tourism Taxes Calls for Destinations to Recognise the Value of The Visitor Economy and Risk to Competitiveness**, 12 Eylül 2019, <https://etoa.org/etoea-review-tourism-taxes/>

⁷ MINISTÈRE DE L'INTÉRIEUR, **Revue Générale d'Administration**, Nancy-Paris-Strasbourg, France, 1920, s. 129 vd., <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k5815578f>

⁸ L'ASSEMBLÉE DES COMMUNAUTÉS DE FRANCE, **Taxe de Séjour: Les Nouveautés 2018**, 6 Nisan 2018, <https://www.adcf.org/articles-taxe-de-sejour-les-nouveautes-2018-4094>

hizmetlerin kalitesini artırmak, tesisleri ve kamuya açık alanları idame ettirmek, iyileştirmektir.⁹

İspanya’da Katalonya ve Balear Adalarında turizm vergileri (“*tasa turistica*”) uygulanmaktadır. Katalonya’da bu vergi konaklayanlara ek olarak gezi (*cruise*) gemileri ile gelen günübirlik turistlerden de alınırken, Balear Adalarında yerel idare vergiyi bir nevi çevre vergisi olarak yapılandırmıştır. Ülkenin her iki bölgesinde de uygulanan vergilerin ortak özelliği gelirlerinin sürdürülebilir turizm projelerine özgülenmiş olmalarıdır.¹⁰

İtalya ise turizm vergileri ile 2011’de tanışmıştır. Daha doğrusu, 1910’dan itibaren yerel düzeyde sınırlı bir şekilde uygulanmış ve fakat 1989’da yürürlüğüne son verilmiş olan turizm vergileri 2011’de yeniden vergi sistemine dahil edilmiş ve 63 ilde merkez ilçe düzeyinde ve İtalya’nın çok ziyaret edilen tüm şehirlerinde uygulanmaktadır.¹¹ İtalyan şehirlerinde “Tassa / Imposta di Soggiorno” yani konaklama vergisi adı altında uygulanmakta olan bu vergiye ek olarak, Venedik 2018’de ayrıca bir “günübirlik turist vergisi” (“*tassa / contributo di sbarco*”, yani şehre iniş (giriş) vergisi / katılma payı almayı) kabul etmiştir. Bu verginin tarh ve tahsiline ilişkin metot netleştirilemediği için yürürlüğü Mayıs 2019’dan¹² 1 Temmuz 2020’ye ertelenmiş bulunmaktadır.¹³

Halihazırda Avrupa Birliğinde turist vergileri olmayan ülkeler şunlardır: Danimarka, Estonya, Güney Kıbrıs, Finlandiya, İrlanda, İsveç, Letonya ve Lüksemburg.

---

⁹ L’AGENCE DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE DE LA FRANCE, **Tourist Tax in France (Taxe de Séjour)**, 21 Nisan 2015, <https://ca.france.fr/en/news/article/tourist-tax-france-taxe-sejour>

¹⁰ RAQUEL, Álamo Cerrillo, **El Sector Turístico Español: Cuestiones y Retos fiscales**, Barcelona, España. 2018, s. 77 vd.

¹¹ ROTARIS, Lucia / CARROZZO, Marta, “Tourism Taxes in Italy: A Sustainable Perspective”, **Journal of Global Business Insights**, Yıl: 2019, Cilt: 4, Sayı: 2, s. 92. DOI: <https://doi.org/10.5038/2640-6489.4.2.1079>

¹² VENETO ECONOMIA, **Tassa di Sbarco a Venezia, Ecco Come Funziona**, 27 Şubat 2019, <https://www.venetoeconomia.it/2019/02/tassa-di-sbarco-venezia-come-funziona/>

¹³ ROTARIS / CARROZZO, 2019, s. 93. Ayrıca: THE TELEGRAPH, **Overcrowded Venice to Introduce Tax on Tourists from Next Summer**, 9 Ekim 2019, <https://www.telegraph.co.uk/news/2019/10/09/overcrowded-venice-introduce-tax-tourists-next-summer/>

Birlikten kısa süre önce ayrılan Birleşik Krallık'ta da böyle bir vergi bulunmamaktadır. Ancak, yakın gelecekte bir turist vergisi konmasının mümkün olduğu söylenebilir; zira Şubat 2019'da İskoçya'nın başkenti olan Edinburgh'ta bu yönde bir karar alınmıştır.¹⁴

Avrupa Birliği ülkelerindeki turizm vergileri incelendiğinde tek tip olmadıkları, istisnaen ulusal, genellikle yerel (il ve ilçe) düzeyinde salındıkları ifade olunabilir. Çoğunlukla bu vergiler konaklama vergisi olarak formüle edilmekte ama bazen günübirlik ziyaretçi vergisi şeklinde de karşımıza çıkabilmektedirler. En genel hatlarıyla, vergilerin şu şekillerde belirlendiği söylenebilir:¹⁵

- Kişi başına, gecelik maktu bir tutar.
- Kişi başına, tesisin kaç yıldızlı olduğu dikkate alınarak, gecelik maktu bir tutar.
- Gecelik konaklama bedelinin belli bir oranı.
- Konaklamayan turistler bakımından, kişi başına, günlük maktu bir tutar.

Örneğin, Avusturya'nın başkenti Viyana'da konaklama vergisi kişi başına gecelik oda ücretinin %3,2'sine varan oranlarda alınmaktadır.¹⁶ Belçika'nın Antwerp kentinde otellerde kalan kişiler gecelik €2,39'luk maktu bir konaklama vergisi ödemektedirler.¹⁷ Bu vergi Brüksel'de, şehir vergisi adı altında, gecelik oda ücreti üzerinden ve otelin sınıfı (kaç yıldızlı olduğu) dikkate alınarak nispi olarak tespit edilmektedir.¹⁸ Fransa'da yerel idareler verginin tespiti noktasında bu kriterlere ek olarak ayrıca hangi tatil sezonu olduğunu da dikkate almaktadırlar.¹⁹

---

¹⁴ ETOA, (ETOA's 2019 Review).

¹⁵ ETOA, (ETOA's 2019 Review).

¹⁶ CITY OF VIENNA, **Local Tax- Account, Declaration, Calculation**, <https://www.wien.gv.at/english/e-government/financial/tax/local-tax.html>

¹⁷ VISIT ANTWERP, **City Tax**, <https://www.visitantwerpen.be/en/city-tax-226199-en>

¹⁸ LEXGO, **Hotel City Tax in Brussels**, 10 Nisan 2017, <https://www.lexgo.be/en/papers/tax-law/indirect-tax/hotel-city-tax-in-brussels,112288.html>

¹⁹ SERVICE-PUBLIC, **Taxe de Séjour sur les Hébergements Touristiques**, 20 Mayıs 2019, <https://www.service-public.fr/professionnels-entreprises/vosdroits/F743>

Örnekleri çoğaltmak mümkündür. Ancak, son olarak, komşumuz Yunanistan’da da 2018’den beri ve ulusal düzeyde, tutarı €0,50 ile €4,00 arasında değişen bir konaklama vergisi uygulanmakta olduğunu;²⁰ bunun ülkenin dış borçlarını ödemek için çıkarılmış olan bir torba yasayla getirilmiş bir vergi olduğunu not etmekte fayda görmekteyiz.²¹

II. TÜRKİYE’DE KONAKLAMA VERGİSİNİN GELİŞİM SÜRECİ

Her ne kadar yukarıdaki örnekler AB ülkelerindense de AB üyesi olmayan Avrupa ülkeleriyle Amerika ve Uzakdoğu ülkelerinde de konaklama üzerinden vergiler alınmaktadır. Bu vergiler çoğunlukla yerel yönetimlerce toplanmakta, merkezi yönetimlerce toplanan örneklerin çoğunda da vergi gelirleri büyük ölçüde yerel yönetimlere aktarılmaktadır.

Konaklama Vergisi Türkiye’nin gündemine aslında ilk kez hazırlıklarına 2004 yılında başlanılan ve 2006’da (ve 2008’de tekrar) TBMM’ye sunulan “İl Özel İdaresi ve Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısı”²² ile girmiştir.²³ Bu kanun tasarısı konaklama vergisini bir yerel yönetim geliri olarak kurgulamıştı. Kanun tasarısının gerekçesinde “Turistik yörelerde bulunan il özel idareleri ve belediyeler turizm faaliyeti nedeniyle oluşan nüfus artışının yükünü çekerken, turizmden elde edilen gelirlerden pay alamamaktadır. Bu durum yol, su, arıtma ve atık bertaraf tesisleri gibi altyapı ihtiyaçlarının gerektirdiği kaynaklar ile sağlanan gelirler arasında önemli dengesizliklerin doğmasına yol açmaktadır. (...) Ülkemizin turizm potansiyeli dikkate alınarak, turizm hizmetlerinin finansmanına yardımcı olmak amacıyla Konaklama Vergisi mahalli bir vergi olarak düzenlenmektedir.” denilmekteydi.²⁴

²⁰ GREEK TRAVEL PAGES, **Greece’s New Hotel Tax to Come Into Effect in 2018**, 30 Haziran 2016, <https://news.gtp.gr/2016/06/30/greeces-new-hotel-tax-effect-2018/>

²¹ GREEK TRAVEL PAGES, **Greek Parliament Passes Omnibus Bill Full of Tax Hikes**, 22 Mayıs 2016, <https://news.gtp.gr/2016/05/22/greek-parliament-omnibus-bill-tax-hikes/>

²² T.C. BAŞBAKANLIK KANUNLAR VE KARARLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, **İl Özel İdaresi ve Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısı**, 24 Ocak 2008, <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0505.pdf>

²³ BOZDOĞANOĞLU, **2013**, s. 147.

²⁴ T.C. BAŞBAKANLIK KANUNLAR VE KARARLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, **2008**, s. 16 (42).

Tasarıda verginin matrahı günlük yeme, içme ve yatak ücretleri de dahil olmak üzere ödenen toplam konaklama bedeli olarak öngörülmüş; oranı ise %3 olarak belirlenmişti. Bunun dışında bir kriter; örneğin turistik tesisin sınıflandırması (yıldız sayısı vb.), yeri veya turizm sezonu verginin tespitinde dikkate alınmayacaktı.

Zamanlaması dikkate alındığında 2006/2008 tasarısının AB'ye üyelik sürecinin bir gereği olarak gündeme gelmiş olabileceğini söylememiz sanırım bir hata olmayacaktır. Ancak, söz konusu tasarı yasalaşmadı. Bu noktada turizm sektörünün böyle bir verginin konmaması yönünde lobi faaliyetinin etkisinin olmuş olabileceği de düşünülebilir. Çünkü, örneğin, 2017'de Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın düzenlediği 3. Turizm Çalıştayı'nda turizm sektörünün teşviki ve gelişimi başlığı altında talep edilen hususlardan biri (sıralama olarak ikincisi) “konaklama vergisi gibi sektörün rekabet şansını azaltacak vergilerin gündeme ge(tirilmemesi)” idi.²⁵

Hal bu iken 2019 Aralık ayında, ansızın, bir merkezi yönetim / genel bütçe geliri olarak “konaklama vergisi” ile tanıştık. İlk olarak 7193 sayılı Kanun²⁶ ile yasalaşan bu vergi, Cumhurbaşkanı'nın söz konusu yasayı başkaca nedenlerle veto etmesi üzerine tekrar TBMM'de görüşülüp bu kez 7194 sayılı Kanun olarak yasalaştı. 7194 sayılı Kanun'un teklifinin konumuzla ilgili ayrı bir gerekçesi olmadığı için 7193 sayılı Kanun'un teklifinin gerekçesine²⁷ göz atıldığında, teklif sahiplerinin dünya uygulamalarından haberdar oldukları; yerli – yabancı turist ayrımı yapmaksızın ülkemizdeki konaklama tesislerinde konaklayan kişilerden konaklama bedeli ile konaklanılan tesiste konaklama esnasında yararlanılan yeme, içme, eğlenme vb. diğer

²⁵ T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, 3. Turizm Şurası Konaklama Sektörü Komisyonu Sonuç Raporu, 1-3 Kasım 2017, s. 4. <https://turizmsurasi.ktb.gov.tr/Eklenti/57382,konaklamasektorukomisyonraporupdf.pdf> Aynı şekilde, Şura'nın Yatırım-Teşvik-Finans Komisyonu Sonuç Raporu'nda da mevcut KDV oranlarının düşürülmesi talep edilmiştir. T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, 3. Turizm Şurası Yatırım-Teşvik-Finans Komisyonu Sonuç Raporu, 1-3 Kasım 2017, s. 6. <https://turizmsurasi.ktb.gov.tr/Eklenti/57388,yatirimtesvikfinansmankomisyonraporupdf.pdf>

²⁶ TBMM, 7193 sayılı, Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 21 Kasım 2019, <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k7193.html>

²⁷ ADALET VE KALKINMA PARTİSİ TBMM GRUP BAŞKANLIĞI, Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, 24 Ekim 2019, <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-2312.pdf>

hizmetlerin bedelleri üzerinden vergi alınmak istendiği; konaklamayan kişilerin konaklama tesislerinde aldıkları diğer hizmetlerin ise vergilendirilmek istenmediği ve en önemlisi bu verginin bir yerel yönetim geliri değil, merkezi yönetim geliri olarak kurgulandığı anlaşılmaktadır.

Eski tasarılarla kıyaslandığında bu tercih değişikliğinin nedenine ilişkin bir ipucu tasarımın gerekçesinde yer almamaktadır. Diğer bir ifadeyle, örneğin, konaklama vergisi gelirlerinin turizmden kaynaklı alt ve üst yapı ihtiyaçlarının karşılanması veya turizmin finansmanı için kaynak yaratılması gibi bir gerekçe bulunmamaktadır. Yunanistan'ın 2018'de ulusal düzeyde bir konaklama vergisini niye koymuş olduğu hatırlandığında, Türkiye'nin de 2018-2019 mali koşullarında merkezi yönetim gelir kaynaklarını genişletme ihtiyacının böyle bir tercih değişikliğine neden olmuş olabileceği akla gelmektedir. Kaldı ki, kanun koyucunun zaten altı ay öncesinden doğrudan ülke turizminin geliştirilmesine yönelik bir mali yükümlülük, "turizm payı" ihdas etmiş olması bu olasılığı güçlendirmektedir.

III. TURİZM PAYI

7183 sayılı Kanun'un teklifinin gerekçesine²⁸ göz atıldığında, dünya turizm pastasının büyüklüğüne atıf yapıldığı, Türkiye'nin turizm potansiyelinin daha iyi değerlendirilmesi, dolayısıyla, turizm gelirlerinin artırılması için ulusal turistik değerlerin yurt içi ve dışında daha iyi tanıtımının sağlanması, önemli organizasyon ve yatırımların ülkeye çekilmesi ve benzeri amaçlarla bir Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı kurulduğu ve bu ajansın faaliyetlerini finanse etmek için de "turizm payı" adı altında bir mali yükümlülük getirildiği anlaşılmaktadır. Ajansın, turizm payı adı altında kamu gücüne dayanarak elde edeceği gelirin en az %85'i ülke tanıtımının finansmanında kullanılacaktır.

Turizm payı, konaklama tesislerinin, bileşik tesislerin, yeme-içme tesislerinin, deniz turizmi araçlarının, seyahat acentelerinin, havayolu işletmecilerinin, DHMİ

---

²⁸ ADALET VE KALKINMA PARTİSİ TBMM GRUP BAŞKANLIĞI, **Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun Teklifi**, 3 Temmuz 2019, <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-1988.pdf>

dışındaki havalimanı işletmelerinin yatırımcı veya işletmecilerinin bu tesislerdeki faaliyetleri nedeniyle elde ettikleri net satış ve kira gelirlerinin genel olarak %7,5'u olarak öngörülmüştür. (Bazı hallerde oran değişmektedir.)

Görülmektedir ki, turizm payı ulusal turizm sektörünün tanıtımı ve turizm yatırımlarının finansmanı için oluşturulmuş bütçe dışı bir fondur. Bu fon bağımsız denetime tabidir. Bağımsız denetim Raporları Sayıştay'a gönderilecek olmakla beraber, ayrı bir Sayıştay denetimi öngörülmemiştir.

Turizm payı ile oluşturulan fon turizmden etkilenen yerel yönetimlerin finansmanı için getirilmemiştir. Bununla birlikte, kanaatimizce, fon kaynaklarının %15'inin bir kısmının bu şekilde değerlendirilmesinin önünde yasal bir engel de bulunmamaktadır. Kanun'un 4. maddesindeki "Ajans, Bakanlıkça belirlenen turizm strateji ve politikaları doğrultusunda; (...) (d) Turizmin ülke ekonomisindeki payının artırılması amacıyla bu Kanunda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere diğer her türlü faaliyet, iş ve işlemleri yapabilir, destek ve kaynak sağlayabilir." hükmü bu doğrultuda da yorumlanabilir ve uygulanabilir.

Turizm payının beyan ve ödenmesine ilişkin usul hususlar Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 02.11.2019 tarihli ve 30936 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olan 1 sıra numaralı "Turizm Payı Beyannamesi Genel Tebliği"nde düzenlenmiştir.²⁹

IV. KONAKLAMA VERGİSİ'NİN ÖZELLİKLERİ

7194 sayılı Kanun'un 9. maddesi ile Gider Vergileri Kanunu'nun mülga 34. maddesinin yeniden düzenlenmesi suretiyle getirilen ve 1 Ocak 2021'de yürürlüğe girecek olan konaklama vergisinin konusu, yükümlüsü, matrahı, oranı ve istisnalarına ile

---

²⁹ HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI), **Turizm Payı Beyannamesi Genel Tebliği**, 2 Kasım 2019 (Resmi Gazete, Sayı: 30936), <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/11/20191102-5.htm>

ilgili olarak, 11.02.2020’de kamuyla paylaşılan Konaklama Vergisi Uygulama Tebliği Taslağı’nı³⁰ da dikkate almak suretiyle, şu temel tespitler yapılabilir:

Verginin konusu, otel, motel, tatil köyü, pansiyon, apart otel, misafirhane, kamping, dağ evi, yayla evi gibi, her ne ad altında olursa olsun, konaklama tesislerinde verilen geceleme hizmeti ile bu hizmetle birlikte satılmak suretiyle konaklama tesisi bünyesinde sunulan (yeme, içme, aktivite, eğlence hizmetleri ve havuz, spor, termal ve benzeri alanların kullanımı gibi) diğer tüm hizmetlerdir. Öyleyse bu vergi hizmet sunumu nedeniyle yapılan harcamaları vergilendiren bir dolaylı vergi olarak karşımıza çıkmaktadır. Verginin konusunu oluşturan hizmetlerin sunum yeri ve içeriği ile ilgili olarak şu üç unsuru vurgulamak gerekir:

Vergi konusu hizmetler, (1) ne şekilde adlandırılırsa adlandırılınsın, bir “konaklama tesisi”nde gerçekleşmelidir. Kanun “konaklama tesisi”ni örneklemek suretiyle tanımlamış, sınırlı sayma yoluna gitmemiştir. Tebliğ Taslağı da “konaklama tesisi nitelendirmesi yapılırken turizm işletmesi belgesi veya işyeri açma ya da işletme belgesi olup olmadığına bakılmaksızın konaklama hizmeti sunulan bütün tesisler”³¹ demek suretiyle vergi hukukunun vergiyi doğuran olayın gerçekliği ilkesi ile uyumlu şekilde bu hususu teyit etmektedir.

Konaklama vergisine tabii olan hizmet, ya konaklama tesisinde sunulan (2) bir “geceleme hizmeti” ya da söz konusu (3) geceleme hizmeti ile birlikte “satılan” ve yine (4) aynı “konaklama tesisi bünyesinde sunulan” diğer tüm hizmetler olmalıdır. Geceleme hizmetinden ne anlaşılması gerektiği Tebliğ Taslağı’nda “konaklama tesislerinde oda veya yer tahsis etmek suretiyle verilen, tesiste günlük yatma-barınma-kalma hizmeti”

---

³⁰ HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI), **Konaklama Vergisi Uygulama Tebliği Taslağı**, 11 Şubat 2020, <https://gib.gov.tr/konaklama-vergisi-uygulama-genel-tebliği-taslagi-hazirlanmistir>;

ayrıca,
https://gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/user_upload/Tebliğler/Taslağlar/Kon_ver_gen_uyg_teb_taslak.pdf

³¹ HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI), **(Konaklama Vergisi Uygulama Tebliği Taslağı)**, s. 1.

olarak tanımlanmaktadır.³² Öyleyse, insanlara geceyi geçirebilecekleri bir yer sunulması geceleme hizmetidir.

Kanun, ilginç bir şekilde, “Vergiyi doğuran olay, birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin sunulması ile meydana gelir.” demek suretiyle vergiyi doğuran olayı da tanımlama lüzumu hissetmiştir. Oysa, kanunda soyut olarak ifade edilmiş olan konunun, gerçek hayatta somutlaşması yani gerçekleşmesi anlamına gelen vergiyi doğuran olayın ayrıca tanımlanmasına - kural olarak - gerek yoktur. Bunun hukuken bir anlamı ve faydası olmadığı gibi bilakis beraberinde sorunlar getirmesi mümkündür. Belki ve eğer, kanun koyucunun verginin konusunun gerçekleşmesinden içerik ve zaman boyutlarıyla ne anlamamız gerektiğine ilişkin olağandan farklı bir tercihi varsa onu kanunda ayrıca vaz etmesi gerekir, diyebiliriz. İşte o durumda vergiyi doğuran olayın ayrıca tanımlanması anlamlı hale gelir. Bir diğer dolaylı vergi olan KDV’de hizmet sunumu dışındaki bazı hallerde de, örneğin, önceden fatura düzenlenmesi durumunda vergi, bu husus kanunda açıkça düzenlendiği için, doğabilmektedir.³³ Bu örnekte vergiyi doğuran olayın ayrıca düzenlenmiş olması anlamlıdır. Konaklama vergisinde ise böyle bir durum yoktur. Vergi, konusunda tanımlanan (1) yerlerde, konusunda tanımlı (2) hizmetler (3) sunulduğunda doğar. Kanundaki vergiyi doğuran olay tanımında ise konuyu oluşturan üç unsurdan biri olan “yer”in vurgulanması ihmal edilmiştir; hüküm bu haliyle eksiktir ve kanaatimizce yersizdir. Vergiyi doğuran olayın zaman boyutu ise kanun yerine Tebliğ Taslağı’nda açıklanmaktadır.³⁴ Bu açıdan Kanun ve Tebliğ Taslağı kanunilik ilkesinin doğru uygulanması noktasında eleştiriye açık görünmektedir.

Vergiyi doğuran olay hizmet sunumunun gerçekleşmesi olduğuna göre, bunun dışındaki ve fakat ilişkili diğer hukuki işlemlerin; örneğin, fatura ve benzeri belgelerin düzenlenmesinin veya düzenlenmemesinin,³⁵ bedelin önceden veya sonradan tahsil

---

³² HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI), (Konaklama Vergisi Uygulama Tebliği Taslağı), s. 2.

³³ KDV Kanunu, m. 10.

³⁴ HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI), (Konaklama Vergisi Uygulama Tebliği Taslağı), s. 4.

³⁵ HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI), (Konaklama Vergisi Uygulama Tebliği Taslağı), s. 4.

edilmesinin veya edilmemesinin,³⁶ son olarak, konaklama tesisinde geceleme hizmeti ile birlikte satılan ve sunulan diğer hizmetlerin faturada ayrıca gösterilmesinin ya da bu hizmetler için ayrıca fatura düzenlenmesinin³⁷ vergiyi doğuran olayın tespiti bakımından hiçbir anlamı, değeri bulunmamaktadır.

Bu noktada, Tebliğ Taslağı'nın 3. sayfasındaki bir açıklamaya ayrıca olarak değinme lüzumu görmekteyiz. Taslağın ilk iki sayfasında, verginin konusu ve vergiyi doğuran olayla ilgili olarak yukarıda aktardıklarımızla uyumlu açıklamalar yer aldıktan sonra, 3. sayfada şu paragraf yer almaktadır:

“Konaklama tesislerinde geceleme hizmetinden bağımsız olarak sunulan sünnet, düğün, kokteyl, toplantı, kongre, sempozyum ve benzeri organizasyon hizmetleri verginin kapsamında değildir. Söz konusu organizasyon hizmetlerinin konaklamayı içerecek şekilde sunulması halinde, düzenlenen faturada organizasyon hizmetlerinin mahiyeti ve tutarının açıkça gösterilmesi veya bu hizmet için ayrıca fatura düzenlenmesi halinde bu hizmetler üzerinden vergi hesaplanmaz. Bu durumda vergi, sadece konaklama hizmetleri üzerinden alınır.”³⁸

Söz konusu paragrafın ilk cümlesi doğrudur. Ancak, sonraki cümlelerin yanlış olduğu kanaatindeyiz. Konaklama tesislerinde düğün ve benzeri organizasyon hizmetlerinin konaklamayı da içerecek şekilde satılması ve (bunun gereği olarak) sunulması halinde, Kanun'un açık lafzı karşısında, konaklama vergisi doğar. Bunun ne şekilde faturalandırıldığı (vergiyi doğuran olayın şekline ilişkin işlemler) vergiyi doğuran olayın özünü ve dolayısıyla gerçek mahiyetini yansıtan hukuki irdelemeyi değiştirmez. Gelir İdaresi Başkanlığı, düğün ve benzeri organizasyonlarda konaklama hizmetinin asli değil tali bir unsur olmasını fark etmiş ve buradan hareketle bu tür organizasyonların bedelleri üzerinden konaklama vergisi almamayı tercih etmiş olabilir. Bu tercihe, olması gereken bakımından bir eleştirimiz bulunmamaktadır; aksine, bu tercihe olumlu

³⁶ HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI), (Konaklama Vergisi Uygulama Tebliği Taslağı), s. 4.

³⁷ HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI), (Konaklama Vergisi Uygulama Tebliği Taslağı), s. 3.

³⁸ HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI), (Konaklama Vergisi Uygulama Tebliği Taslağı), s. 3.

bakmaktayız. Ne var ki, bu bizim veya Gelir İdaresi Başkanlığı'nın değil, kanun koyucunun yapabileceği bir tercihtir. Bir tebliğ ile vergi kanununa istisna getirilmesi vergilerin kanuniliği ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Tebliğ Taslağı'ndaki bu ifadeler hem Kanun'un açık lafzıyla hem de kendi içindeki diğer açıklamalarla çelişmektedir.

Verginin yükümlüsü, sayılan hizmetleri sunanlardır. Elbette iktisadi anlamda yükümlü söz konusu hizmetlerden yararlananlar olacaktır.

Verginin matrahı, verginin konusunu oluşturan hizmetlerin, hangi ad altında olursa olsun, KDV hariç bedellerinin toplamıdır. Kanun bunu "Konaklama vergisinin matrahı, verginin konusuna giren hizmetler karşılığında, katma değer vergisi hariç, her ne suretle olursa olsun alınan veya bu hizmetler için borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamıdır." şeklinde ifade etmiştir.

Verginin oranı matrahın %2'sidir. Yalnız, Kanun'un yürürlük tarihi ötelenmeseydi, bu oran 1 Ocak 2021'e kadar %1 olarak uygulanacaktı. Kanun Cumhurbaşkanı'na verginin oranını bir kat artırma, yarısına indirme ve bu sınırlar içinde farklı oranlar belirleme yetkisini tanımıştır.

Verginin istisnaları iki tanedir. Bunlar,

- Öğrenci yurtları, pansiyonları ve kamplarında öğrencilere verilen hizmetler ile
- Karşılıklı olmak kaydıyla yabancı devletlerin Türkiye'deki diplomatik temsilcilikleri, konsoloslukları ve bunların diplomatik haklara sahip mensupları ile uluslararası anlaşmalar gereğince vergi muafiyeti tanınan uluslararası kuruluşlar ve mensuplarına verilen hizmetler,

olarak sayılmıştır.

Verginin beyan ve ödenmesi bakımından KDV ile paralel bir mekanizma getirildiği söylenebilir. Bu vergi, ÖTV'den farklı olarak, KDV matrahına dahil edilmez.

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Konaklama vergisiyle ilgili yurt dışı örnekleri ve ülkemizde 2004'ten sonra gelişen süreç göz önüne alındığında bu verginin esasen turizmin olumsuz yönlerinden etkilenen yerel yönetimleri desteklemek için kurgulanmış bir gelir modeli olduğu; ancak, Yunanistan gibi ülkemizde de mali sıkıntılar nedeniyle bütçeye ek kaynak yaratma ihtiyacı içinde orijinal kurgusunun dışında kullanılma gereği görülen bir vergi olarak yasalaştığı söylenebilir.

Esasen bu amaç, yeni bir vergi ihdas etmek yerine, konaklama hizmetlerindeki KDV'yi %8'den %10'a yükselterek ve ayrıca fiyatlandırılan veya belgelendirilen ilişkili diğer hizmetlerin KDV'sini de %18'den %20'ye yükselterek de büyük ölçüde gerçekleştirilebilirdi.

Bu verginin fiyatlara yansiyacak ve dolayısıyla tüketiciler tarafından ödenecek bir vergi olması esasen ülkemiz turizm sektörünün diğer ülkelerin turizm sektörleri ile rekabetinin etkilenmesi bakımından sorgulanmalıdır. Dünya Turizm Örgütünü (UNWTO) 2019'da açıkladığı verilere göre Türkiye dünyanın en fazla turist gelen altıncı ülkesidir.³⁹ İlk beşteki Avrupalı rakiplerimiz ise bizim gibi Akdeniz'e sınırı olan Fransa, İspanya ve İtalya'dır. Özellikle 2015-2016 daralmalarından sonra 2018 Türkiye turizmi için önemli bir toparlanma yılı olmuştur.⁴⁰ Buna rağmen ülkemiz turizm gelirleri bakımından ilk ona giremediğini ifade etmek gerekir.⁴¹ Oysa andığımız rakipler, gelirler noktasında ilk altıda bulunmaktadır.⁴² Ülkemize gelen turist sayısı ile söz konusu turistlere sunulan hizmetlerden elde edilen gelir arasındaki uyumsuzluk, ülkemizin katma değeri düşük hizmet sunabilen bir turizm destinasyonu olduğu sonucuna bizi götürmektedir.

Rakiplerine göre konaklama bedelleri daha düşük olan Türkiye'de, fiyatlara %2 konaklama vergisi ve %7,5 turizm payının eklenmesinin göreceli olarak fiyatları pek de

---

³⁹ WORLD TOURISM ORGANIZATION (UNWTO), **International Tourism Highlights 2019 Edition**, Madrid, España, 2019, s. 9. DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284421152>

⁴⁰ UNWTO, **2019**, s. 10.

⁴¹ UNWTO, **2019**, s. 9.

⁴² UNWTO, **2019**, s. 9.

yükseltmeyeceği, bu değişikliğin uluslararası turizm rekabetini etkilemeyeceği savunulabilir. Gerçekten de Rusya Tur Operatörleri Birliği (ATOR) Başkanı'nın, Türkiye'nin yeni "konaklama vergisi" nedeniyle, Rus turistlerin Türkiye talebinin etkilenmesinin beklenmediğini yönündeki beyanı bu görüşü desteklemektedir.⁴³

Ancak ve diğer taraftan, ülkemize gelen yabancı turistlerin ucuz tatil arayışında olan turistler olması ve yerli turistlerin alım gücünün de son yıllarda düşmüş olması birlikte dikkate alındığında, bütçe gelirlerini artırmak için getirilmiş bu vergi ile turizmin tanıtımının finansmanı için getirilmiş olan fonun bilakis turizm gelirlerinin düşmesine ve dolayısıyla, ciddi kurumlar vergisi ve daha önemlisi KDV kayıplarına yol açabileceği de düşünülebilir. Daha da önemlisi bu, toparlanma sürecine yeni girmiş olan turizm sektörünü tekrar dara düşürebilir. Covid-19 salgını nedeniyle bu verginin yürürlüğünün ertelenmiş olması da bu görüşü destekleyen bir argüman olarak nitelendirilebilir.

Son olarak, bu kısa değerlendirmeyi hazırlarken okuduğumuz bir köşe yazısındaki bir tavsiyeyi, Tebliğ Taslağı ile kısmen çeliştiğini bile bile, okuyucuya aktarmak isteriz:

Otelde düğün yapacak olan müstakbel çiftler; "düğün gecesini düğünü yaptığınız otelde geçirirseniz düğününüz daha pahalıya mal olacaktır. Dolayısıyla düğün ile gece konaklamayı farklı otellerde yapıp düğün maliyetlerinden %2 tasarruf yapabilirsiniz."⁴⁴

KAYNAKÇA

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ TBMM GRUP BAŞKANLIĞI, **Dijital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi**, 24 Ekim 2019, <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-2312.pdf>

⁴³ SPUTNİK TÜRKİYE, **ATOR: Konaklama Vergilerine Rağmen Türkiye Ruslar İçin 'Bir Numaralı Tercih' Olacak**, 25 Aralık 2019, <https://tr.sputniknews.com/rusya/201912251040913930-ator-konaklama-vergilerine-ragmen-turkiye-ruslar-icin-bir-numarali-tercih-olacak/>

⁴⁴ ERGİN, Numan Emre, "Konaklama Vergisi", **Dünya Gazetesi**, 14 Aralık 2019, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/konaklama-vergisi/458681>

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ TBMM GRUP BAŞKANLIĞI, **Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun Teklifi**, 3 Temmuz 2019, <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/2/2-1988.pdf>

BOZDOĞANOĞLU, Burçin, “Konaklama Vergisi Uygulaması ve Türkiye’de Uygulanabilirliği”, **Maliye Dergisi**, Yıl: Ocak-Haziran 2013, Sayı: 164

CITY OF VIENNA, **Local Tax- Account, Declaration, Calculation**, <https://www.wien.gv.at/english/e-government/financial/tax/local-tax.html>

ERGİN, Numan Emre, “Konaklama Vergisi”, **Dünya Gazetesi**, 14 Aralık 2019, <https://www.dunya.com/kose-yazisi/konaklama-vergisi/458681>

EUROPEAN TOURISM ASSOCIATION (ETOA), **ETOA’s 2019 Review of European Tourism Taxes Calls for Destinations to Recognise the Value of The Visitor Economy and Risk to Competitiveness**, 12 Eylül 2019, <https://etoea.org/etoea-review-tourism-taxes/>

GREEK TRAVEL PAGES, **Greece’s New Hotel Tax to Come Into Effect in 2018**, 30 Haziran 2016, <https://news.gtp.gr/2016/06/30/greeces-new-hotel-tax-effect-2018/>

GREEK TRAVEL PAGES, **Greek Parliament Passes Omnibus Bill Full of Tax Hikes**, 22 Mayıs 2016, <https://news.gtp.gr/2016/05/22/greek-parliament-omnibus-bill-tax-hikes/>

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI), **Konaklama Vergisi Uygulama Tebliği Taslağı**, 11 Şubat 2020, <https://gib.gov.tr/konaklama-vergisi-uygulama-genel-teblig-taslagi-hazirlanmistir> ve https://gib.gov.tr/sites/default/files/fileadmin/user_upload/Tebliğler/Taslaklar/Kon_ver_gen_uyg_teb_taslak.pdf

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI (GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI), **Turizm Payı Beyannamesi Genel Tebliği**, 2 Kasım 2019 (Resmi Gazete, Sayı: 30936), <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/11/20191102-5.htm>

L’AGENCE DÉVELOPPEMENT TOURISTIQUE DE LA FRANCE, **Tourist Tax in France (Taxe de Séjour)**, 21 Nisan 2015, <https://ca.france.fr/en/news/article/tourist-tax-france-taxe-sejour>

L'ASSEMBLÉE DES COMMUNAUTÉS DE FRANCE, **Taxe de Séjour: Les Nouveautés 2018**, 6 Nisan 2018, <https://www.adcf.org/articles-taxe-de-sejour-les-nouveautes-2018-4094>

LEXGO, **Hotel City Tax in Brussels**, 10 Nisan 2017, <https://www.lexgo.be/en/papers/tax-law/indirect-tax/hotel-city-tax-in-brussels,112288.html>

MINISTÈRE DE L'INTÉRIEUR, **Revue Générale d'Administration**, Nancy-Paris-Strasbourg, France, 1920, <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k5815578f>

RAQUEL, Álamo Cerrillo, **El Sector Turístico Español: Cuestiones y Retos fiscales**, Barcelona, España. 2018

ROTARIS, Lucia / CARROZZO, Marta, "Tourism Taxes in Italy: A Sustainable Perspective", **Journal of Global Business Insights**, Yıl: 2019, Cilt: 4, Sayı: 2, DOI: <https://doi.org/10.5038/2640-6489.4.2.1079>

SERVICE-PUBLIC, **Taxe de Séjour sur les Hébergements Touristiques**, 20 Mayıs 2019, <https://www.service-public.fr/professionnels-entreprises/vosdroits/F743>

SPUTNİK TÜRKİYE, **ATOR: Konaklama Vergilerine Rağmen Türkiye Ruslar İçin 'Bir Numaralı Tercih' Olacak**, 25 Aralık 2019, <https://tr.sputniknews.com/rusya/201912251040913930-ator-konaklama-vergilerine-ragmen-turkiye-ruslar-icin-bir-numarali-tercih-olacak/>

T.C. BAŞBAKANLIK KANUNLAR VE KARARLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ, **İl Özel İdaresi ve Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısı**, 24 Ocak 2008, <https://www2.tbmm.gov.tr/d23/1/1-0505.pdf>

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, **3. Turizm Şurası Konaklama Sektörü Komisyonu Sonuç Raporu**, 1-3 Kasım 2017, <https://turizmsurasi.ktb.gov.tr/Eklenti/57382,konaklamasektorukomisyonraporupdf.pdf>

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, **3. Turizm Şurası Yatırım-Teşvik-Finans Komisyonu Sonuç Raporu**, 1-3 Kasım 2017, <https://turizmsurasi.ktb.gov.tr/Eklenti/57388,yatirimtesvikfinansmankomisyonraporupdf.pdf>

TBMM, **7193 sayılı, Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**, 21 Kasım 2019, <https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k7193.html>

TBMM, **7194 sayılı, Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**, 7 Aralık 2019 (Resmi Gazete, Sayı: 30971), <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/12/20191207-1.htm>

TBMM, **7226 sayılı, Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**, 26 Mart 2020 (Resmi Gazete, Sayı: 31080- Mükerrer), <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/03/20200326M1-1.htm>

TBMM, **Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı Hakkında Kanun**, 15 Temmuz 2019 (Resmi Gazete, Sayı: 30832), <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/07/20190715-1.htm>

THE TELEGRAPH, **Overcrowded Venice to Introduce Tax on Tourists from Next Summer**, 9 Ekim 2019, <https://www.telegraph.co.uk/news/2019/10/09/overcrowded-venice-introduce-tax-tourists-next-summer/>

VENETO ECONOMIA, **Tassa di Sbarco a Venezia, Ecco Come Funziona**, 27 Şubat 2019, <https://www.venetoeconomia.it/2019/02/tassa-di-sbarco-venezia-come-funziona/>

VISIT ANTWERP, **City Tax**, <https://www.visitantwerpen.be/en/city-tax-226199-en>

WORLD TOURISM ORGANIZATION (UNWTO), **International Tourism Highlights 2019 Edition**, Madrid, España, 2019, DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284421152>